

Erwartungshorizont für die mündliche Leistungsfeststellung in Polnisch

GK LK

- Die hier aufgeführten Punkte gelten als maximale Leistung.
- Leistungen, die hier nicht direkt ausgeführt werden, aber als gleichwertig oder besser anzusehen sind, sind bei der inhaltlichen Bewertung angemessen zu berücksichtigen.

Einordnung in den Rahmenlehrplan

Eine Welt – globale Fragen (3. Kurshalbjahr): *Umwelt und Gesellschaft*

Herausforderungen der Gegenwart (4. Kurshalbjahr): *Rolle der Wissenschaft und Technik /
Forschung: Macht und Verantwortung*

Einordnung in den Rahmenlehrplan/ Unterricht

Eine Welt – globale Fragen (3. Kurshalbjahr): *Umwelt und Gesellschaft*

Herausforderungen der Gegenwart (4. Kurshalbjahr): *Rolle der Wissenschaft und Technik /
Forschung: Macht und Verantwortung*

Erwartungshorizont

A Präsentation

Kandidat A

- Na zdjęciu widoczny jest smartfon i fragment laptopa. Na wyświetlaczu znajdują się różne aplikacje. Najczęściej są to sieci społecznościowe (Facebook, Instagram, Hangouts...). Są też inne, np. usługi Google, różne aplikacje: muzyka, zdjęcia i podróże. Użytkownikiem może być każdy: nastolatek lub osoba dorosła. Wiele aplikacji społecznościowych wskazuje na intensywne użytkowanie. Brak spersonalizowanego lub własnego obrazka/zdjęcia w tle. (Das Bild zeigt ein Smartphone und einen Teil eines Laptops. Auf dem Display sind verschiedene Apps zu sehen, die meisten sind von sozialen Netzwerken (Facebook, Instagram, Hangouts...). Es sind auch andere zu sehen, wie Google Dienste, verschiedene Apps: Musik, Fotos, Reisen. Der Benutzer könnte eine beliebige Person sein, vielleicht ein Jugendlicher oder ein Erwachsener. Die Vielzahl der Apps von sozialen Netzwerken deutet auf intensive Nutzung. Kein personalisiertes oder eigenes Bild im Hintergrund.)
- Wynalazek na tym zdjęciu to urządzenie, smartfon. W pewnym sensie przedstawia też aplikacje. W każdym razie chodzi o Internet. Podpowiada nam to też notatka ucznia lub uczennicy. Ta osoba napisała krótką historię powstania Internetu, więc smartfon jest tutaj produktem końcowym. Według notatki pierwsza sieć powstała w 1964 roku (Arpanet), pierwszy e-mail został wysłany w 1971 roku. W latach 90. XX wieku nastąpił gwałtowny rozwój World Wide Web i wyszukiwarek internetowych, sieci społecznościowych od 2004 roku. Instagram na przykład, jak widać na zdjęciu, jest już nowoczesny. W dzisiejszych czasach życie bez Internetu jest nie do pomyślenia / prawie niemożliwe. Internet ma zastosowanie w wielu dziedzinach życia. (Die Erfindung auf diesem Bild ist ein Gerät, ein Smartphone, außerdem Apps. In jedem

Fall geht es hier um das Internet. Darauf weist auch die Notiz unter dem Bild, wo eine kurze Entstehungsgeschichte des Internets präsentiert wird. Das Smartphone ist hier sozusagen dessen Produkt. Laut Notiz ist das erste Netz im Jahre 1964 entwickelt worden (Arpanet), die erste E-Mail wurde erst im 1971 versendet. In den 90er Jahren gab es die rasante Entwicklung des World Wide Web und der Suchmaschinen, soziale Netzwerke entstanden ab 2004. Inzwischen ist z. B. Instagram modern, wie auf dem Foto zu sehen. Heutzutage ist das Leben ohne Internet nicht vorstellbar, es wird in sehr vielen Bereichen des Lebens verwendet.)

Kandidat B

- a. Na zdjęciu widoczne są różne tabletki, mniejsze i większe. Według źródła mogą to być pigułki antykoncepcyjne, penicylina lub inne. Widać dwie blaszki z tabletkami, jedna z nich jest już napoczęta, czyli ktoś potrzebuje pomocy medycznej, żeby wyzdrowieć. Może to być penicylina (według źródła) lub inny antybiotyk. Na drugim opakowaniu widzimy pierwsze litery dni tygodnia, cztery tygodnie, to z pewnością hormonalny środek antykoncepcyjny, tzw. pigułka antykoncepcyjna. (Das Bild zeigt Tabletten. Laut Quelle handelt es sich um Pillen und Penicillin oder andere Tabletten. Es sind zwei Tablettenblätter zu sehen, eins davon ist schon angebrochen, d.h. jemand braucht eine medizinische Hilfe, um gesund zu werden. Es könnte Penizillin sein (laut Quelle) oder ein anderes Antibiotikum. Auf dem zweiten Blatt sehen wir die Anfangsbuchstaben von den Wochentagen, vier Wochen, es ist sicher ein hormonelles Verhütungsmittel, sog. Pille.)
- b. Na tym zdjęciu widoczne są jednoznacznie tabletki/lekarstwa. W szerszym znaczeniu mogłyby to być też inne medyczne substancje np. szczepionki. Według źródła to penicylina (antybiotyk w szerszym znaczeniu) i pigułka antykoncepcyjna (hormonalny środek antykoncepcyjny). Dzięki odpowiedniej pomocy medycznej można wpływać na organizm, zwalczać choroby, a także kontrolować urodzenia. Notatka ucznia lub uczennicy dotyczy pigułki antykoncepcyjnej (hormonalnego środka antykoncepcyjnego). Pomysł stworzenia pigułki miała pielęgniarka Margaret Sanger około 1920 roku. Pierwsza pigułka antykoncepcyjna (Enovid) powstała w 1960 roku i pojawiła się na rynku amerykańskim, a następnie w Europie. W Niemczech początkowo sprzedawano ją jako lekarstwo na skurcze menstruacyjne wyłącznie mężatkom. (Die Erfindung auf diesem Bild bezieht sich eindeutig auf Tabletten/medizinische Mittel/Medikamente. Es könnten auch Impfstoffe sein. Laut Quelle handelt es sich um Penizillin (im weiteren Sinne Antibiotika) und die Pille (ein hormonelles Verhütungsmittel). Mit richtiger medizinischer Hilfe kann man auf den Körper einwirken, viele Krankheiten bekämpfen, gesund werden, auch Geburtenkontrolle steuern. Die Notiz unter dem Bild betrifft die Pille. Den Anstoß für die Entwicklung der Pille gab die Krankenschwester Margaret Sanger um 1920. Die erste Antibabypille (Enovid) wurde 1960 als Verhütungsmittel freigegeben und erschien auf dem amerikanischen Markt, danach in Europa. In Deutschland wurde es zunächst als Mittel gegen Menstruationsbeschwerden nur an verheiratete Frauen verkauft.)

Kandidat C

- a. Zdjęcie przedstawia pociąg / lokomotywę stojącą na stacji. Po lewej stronie na peronie widać oczekujących ludzi. Zdjęcie jest czarno-białe i wygląda na stare. Według źródła jest to lokomotywa parowa stojąca na stacji w Berlinie Lichtenberg. Zdjęcie zostało zrobione w 1977 roku. (Das Bild zeigt einen Zug / eine Lokomotive, die auf einem Bahnhof steht. Links sind wartende Menschen auf einem Bahnsteig zu sehen. Das Bild ist schwarz-weiß und sieht alt aus.)

Laut Quelle handelt es sich um eine Dampflokomotive, die auf dem Bahnhof in Berlin Lichtenberg steht. Das Foto wurde 1977 gemacht.)

- b. Wynalazek na tym zdjęciu to lokomotywa parowa. To przykład na zastosowanie silnika parowego, który można wbudować w wiele urządzeń. O tym mówi nam także notatka. Historia silnika parowego zaczyna się w starożytności: Pierwowzór skonstruował Heron z Aleksandrii. James Watt opatentował silnik parowy w 1769 roku. Silniki parowe zostały po raz pierwszy użyte w Anglii pod koniec XVIII wieku. Wynalazek ten zrewolucjonizował świat, przyspieszając produkcję i transport surowców, co pozwoliło na masową produkcję towarów. Przykłady zastosowania silnika parowego w różnych dziedzinach: górnictwo (pompowanie wód gruntowych z szybów), fabryki (różne maszyny, krosna w produkcji tkanin), napędzono młyny, rolnictwo (pługi). Dzięki lokomotywom parowym i parowcom szybko rozwinął się transport (ludzi, towarów). (Die Erfindung, um die es hier geht, ist eine Dampflokomotive. Im weiteren Sinne handelt es sich um eine Dampfmaschine, die in viele Geräten eingebaut werden kann. Die Notiz weist darauf hin, dass die Geschichte der Dampfmaschine bereits in der Antike beginnt: Heron von Alexandria erfand einen ersten Vorläufer. James Watt hat die Dampfmaschine 1769 patentiert. Zuerst kamen Dampfmaschinen in England Ende des 18. Jahrhunderts zum Einsatz. Diese Erfindung revolutionierte die Welt durch schnellere Produktion und Transport von Rohstoffen, Massenproduktion. Anwendungen der Dampfmaschine gibt es in verschiedenen Bereichen, z. B.: Bergbau (Pumpen von Grundwasser aus Schächten), Fabriken (verschiedene Maschinen, Webstühle in der Textilherstellung), Mühlen, Landwirtschaft (Pflüge), Transport (Menschen, Waren) durch Dampfloks und Dampfschiffen.)

B Diskussion

1. Zdający wybierają, która z trzech zaproponowanych technologii najbardziej zmieniła życie człowieka i relacje międzyludzkie, oraz który aspekt jest ich zdaniem najważniejszy. Uzasadniają swoją opinię. Wszystkie zaproponowane wynalazki/technologie w różny sposób i w wielu kontekstach zmieniły świat i historię ludzkości. (Die Schülerinnen und Schüler wählen aus, welche der drei vorgeschlagenen Technologien das menschliche Leben und die zwischenmenschlichen Beziehungen am meisten verändert hat und welchen Aspekt sie für den wichtigsten halten. Sie begründen ihre Meinung. Alle vorgeschlagenen Erfindungen/Technologien haben die Welt und die menschliche Geschichte auf unterschiedliche Weise und in vielen Zusammenhängen verändert.
2. Kandydaci rozważają i dyskutują, w jakim stopniu zaproponowane wynalazki zmieniły myślenie i zachowanie całego społeczeństwa. Na poparcie własnych opinii podają różne przykłady. (Die Kandidatinnen und Kandidaten überlegen und diskutieren, inwieweit diese Erfindungen das Denken und Verhalten der Gesellschaft als Ganzes verändert haben. Sie benennen unterschiedliche Beispiele, um die eigene Meinung zu untermauern, z. B.:

Pigułka (Pille):

zrewolucjonizowała świat (społecznie, ekonomicznie) / dała kobietom poczucie wolności, że mogą decydować o sobie i być niezależne, realizować własne pasje i swobodnie planować przyszłość /

kontrola urodzeń / zmiana obyczajów i jakości życia / rodziny stają się mniejsze. (hat die Welt revolutioniert (sozial, wirtschaftlich) / gab den Frauen ein Gefühl der Freiheit, selbst zu entscheiden und unabhängig zu sein, ihren eigenen Leidenschaften nachzugehen und ihre Zukunft frei zu planen / Geburtenkontrolle / Wandel der Sitten und der Lebensqualität / die Familien werden kleiner.)

Antybiotyki i ogólnie lekarstwa (Antibiotika und Arzneien allgemein):

przedłużenie życia / poprawa jakości życia / starzenie się społeczeństwa / zwalczanie chorób zakaźnych / skuteczniejsze leczenie wielu chorób (Verlängerung des Lebens / Verbesserung der Lebensqualität / die Bevölkerung wird immer älter / Bekämpfung von Infektionskrankheiten / Behandlung von Infektionen ist sehr viel wirksamer geworden.)

Silnik parowy (Dampfmaschine):

rewolucja przemysłowa / zmiana warunków życia / rozwój kapitalizmu / rozwój gospodarczy świata / siła mięśni została zastąpiona siłą mechaniczną / znaczny wpływ na szybkość i koszt procesu produkcji / zmiana sposobu życia całych społeczeństw.– (sie löste eine industrielle Revolution aus / völlig veränderte Lebenswirklichkeit / Entwicklung des Kapitalismus / wirtschaftliche Entwicklung der Welt / die Muskelkraft wurde durch mechanische Kraft ersetzt / erhebliche Auswirkung auf die Geschwindigkeit und die Kosten des Produktionsprozesses / Veränderung der Lebensweise ganzer Gesellschaften)

Internet:

jest obecny we wszystkich dziedzinach naszego życia (praca, szkoła, środki masowego przekazu) / dostępność informacji / swoboda komunikowania się z innymi / z punktu widzenia użytkownika wszechstronne medium: wygodny kanał komunikacyjny, platforma zakupowa, źródło informacji / potęga Internetu: handel elektroniczny i reklama internetowa / bezproblemowy dostęp do wiedzy / cała biblioteka filmów i muzyki na wyciągnięcie ręki / nowe zawody.– (ist in allen Bereichen unseres Lebens präsent (Arbeit, Schule, Massenmedien) / Verfügbarkeit von Informationen / die Freiheit, mit anderen zu kommunizieren / aus Sicht der Nutzer ein vielseitiges Medium: ein bequemer Kommunikationskanal, eine Einkaufsplattform, eine Informationsquelle / die Macht des Internets: elektronischer Geschäftsverkehr und Online-Werbung / nahtloser Zugang zu Wissen / eine ganze Bibliothek von Filmen und Musik auf Knopfdruck / Entstehen neuer Berufe).

3. Kandydaci ustalają, które zdjęcie najlepiej ilustruje zakres zachodzących zmian. Kandydaci wyrażają swoją opinię na temat tego, które zdjęcie najlepiej nadaje się na ilustrację artykułu. Kandydaci potrafią uzasadnić swoją opinię, np. moim zdaniem to zdjęcie pasuje najlepiej /według mnie twoje zdjęcie/twoja fotografia jest bardziej odpowiednie/-ia itp. Zdjęcie ma silny przekaz, jest bardzo zrozumiałe, przerażające, obrazuje itp. (Die Kandidatinnen und Kandidaten einigen sich auf ein Bild, das das Ausmaß des Wandels am besten veranschaulicht und ihrer Meinung nach am ehesten als Titelblatt des Magazins geeignet ist. Sie können ihre Meinung begründen, z. B. das Foto ist sehr ausdrucksstark, verständlich, erschreckend usw.)